

Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Спеціальна моніторингова місія в Україні

ТЕМАТИЧНИЙ ЗВІТ

Сприяння проведенню та моніторинг СММ ремонтних робіт на об'єктах інфраструктури на сході України

Січень 2017 – серпень 2018 рр.

Грудень 2018 р.

Опубліковано Спеціальною моніторинговою місією ОБСЄ в Україні

© Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні 2018 р.

Усі права захищені. Використання та копіювання змісту цього видання дозволяється в некомерційних цілях та за умови обов'язкового посилання на Спеціальну моніторингову місію ОБСЄ в Україні.

Звіт англійською, українською та російською мовами доступний за посиланням:
<https://www.osce.org/ukraine-smm>

Зміст

Короткий огляд ситуації з об'єктами інфраструктури ..... - 1 -

Політичний контекст сприяння проведенню ремонту на об'єктах інфраструктури.....	- 2 -
<i>Робоча група з безпекових питань</i>	- 2 -
<i>Спільний центр із контролю та координації</i>	- 3 -
Сприяння СММ проведенню технічного обслуговування і ремонтних робіт на об'єктах інфраструктури на сході України	- 4 -
<i>Загальний внесок СММ до забезпечення функціонування об'єктів інфраструктури</i>	- 4 -
<i>Водопостачання в Донецькій області</i>	- 6 -
<i>Електропостачання в Луганській області</i>	- 10 -
<i>Електропостачання в Донецькій області</i>	- 10 -
<i>Природний газ у Луганській області</i>	- 11 -
<i>Природний газ у Донецькій області</i>	- 12 -
<i>Мобільний зв'язок у Донецькій та Луганській областях</i>	- 13 -
Заключні спостереження	- 14 -

Короткий огляд ситуації з об'єктами інфраструктури

На тлі того, що конфлікт на сході України триває вже майже 5 років, доступність, задовільність та безперебійність роботи об'єктів інфраструктури, які постачають населенню електроенергію, воду та паливо, а також забезпечують водовідведення і каналізацію, і надалі викликає занепокоєння. Через постійні спричинені конфліктом пошкодження об'єктів інфраструктури та пов'язані з конфліктом затримки у проведенні технічного обслуговування та ремонту багато людей стикаються з перебоями в наданні належних послуг із водопостачання, водовідведення, каналізації, електропостачання та забезпечення паливом чи взагалі з їх відсутністю. Багато важливих об'єктів життєзабезпечення в Донецькій і Луганській областях розміщені на чи поблизу лінії зіткнення. Більш того, життєво важливі об'єкти газо-, водо- і електропостачання подекуди розташовані безпосередньо між сторонами, військові позиції яких розміщені поблизу, що наражає інфраструктуру на ризик потрапляння під обстріли з легкого та важкого озброєння. Це призводить до пошкодження об'єктів інфраструктури, які часто після проведення ремонту знову пошкоджуються.

Згідно з мандатом мета Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні (СММ) полягає в сприянні зниженню напруженості і забезпеченню миру, стабільності та безпеки, а також у здійсненні моніторингу та наданні підтримки виконанню всіх прийнятих у рамках ОБСЄ принципів і зобов'язань¹. Постійна рада ОБСЄ доручила Місії, серед іншого, здійснювати моніторинг дотримання прав людини і основних свобод та надавати підтримку їх дотриманню. Крім того, СММ доручено збирати інформацію і встановлювати факти, а також звітувати про безпекову ситуацію і сприяти налагодженню діалогу на місцях задля зниження напруженості та забезпечення нормалізації ситуації. Усі держави-учасниці ОБСЄ зобов'язалися «поважати і забезпечувати дотримання

міжнародного гуманітарного права, у тому числі щодо захисту цивільного населення»². Відповідно до цієї частини мандата та згідно з принципами ОБСЄ Місія регулярно сприяє веденню діалогу при Спільному центрі з контролю та координації (СЦКК) і наразі підтримує процес обміну інформацією між групою української сторони в СЦКК

¹ Рішення Постійної Ради № 1117 про розміщення Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні від 21 березня 2014 року.

² [Документ за результатами Гельсінської зустрічі держав-учасниць НБСЄ «Виклик часу змін»](#), Гельсінський саміт, 4-та зустріч, м. Гельсінки, 10 липня 1992 р.

і збройними формуваннями задля сприяння проведенню технічного обслуговування і ремонтних робіт на об'єктах інфраструктури.

Сприяння проведенню і здійсненню моніторингу ремонту і технічного обслуговування на важливих об'єктах життєзабезпечення належать до пріоритетних завдань Місії та становлять суттєву частину діяльності СММ на сході України, на яку виділяються значні ресурси. Це робиться заради людей, котрі там проживають. Упродовж звітнього періоду Місія сприяла організації 1450 «вікон тиші» та здійснювала відповідний моніторинг, направивши 3200 патрулів у рамках загалом 150 ремонтних проектів (див. мапи в Додатках № 1 і № 2). Вікно тиші — це погоджений сторонами локальний режим припинення вогню. Збройні сили України і збройні формування надають гарантії безпеки, які по суті є зобов'язаннями утримуватися від ведення вогню протягом певного періоду часу та у визначених місцях, часто для уможливлення проведення ремонтно-відновлювальних робіт. Задля сприяння проведенню ремонту на об'єктах інфраструктури СММ також запровадила практику направлення дзеркальних патрулів (патрулів, які водночас перебувають з обох боків лінії зіткнення) для здійснення ефективного моніторингу дотримання погоджених сторонами вікон тиші на період проведення ремонтно-відновлювальних робіт. Нещодавно Місія також посилила процес моніторингу завдяки використанню безпілотних літальних апаратів (БПЛА) поблизу місць проведення ремонту та включенню відповідних результатів спостережень у свої звіти (див. нижче матеріали фотофіксації місця витoku на Південнодонбаському водогоні). Упродовж звітнього періоду СММ регулярно включала інформацію про проведення ремонтних робіт на об'єктах інфраструктури у свої щоденні та щотижневі звіти.

Методика і структура звіту

У цьому звіті основна увага приділяється тому, як конфлікт на сході України впливає на певні типи об'єктів інфраструктури і надання базових послуг цивільному населенню в період із січня 2017 року до серпня 2018 року. З урахуванням досвіду СММ зі спостереження за проведенням ремонту на об'єктах життєзабезпечення в Донецькій і Луганській областях, а також зі сприяння налагодженню діалогу, у цьому звіті представлені:

- загальний огляд ситуації з обраними об'єктами водо-, електро- і газопостачання, лініями зв'язку, а також їх робочого стану з акцентом на висвітлення зв'язку між різними типами об'єктів інфраструктури і наслідками збройного насильства на сході України;
- механізми, які спрямовані на забезпечення надання базових послуг за сприяння СММ; і
- внесок СММ, зокрема зі сприяння організації вікон тиші та здійснення відповідного моніторингу, а також сприяння налагодженню діалогу з метою забезпечення функціонування, проведення ремонту чи технічного обслуговування об'єктів інфраструктури.

Політичний контекст сприяння проведенню ремонту на об'єктах інфраструктури

Робоча група з безпекових питань

Створена у рамках Тристоронньої контактної групи (ТКГ) Робоча група з безпекових питань (РГБП) на чолі з Головою СММ, який виконує роль її координатора, акцентує увагу на реалізації безпекових положень Мінських угод, які впливають на цивільне населення, що проживає в районах неподалік від лінії зіткнення. Періодичні

підтвердження відданості припиненню вогню, які обговорюються і погоджуються учасниками РГБП, часто призводять до тимчасового зниження рівня насильства, забезпечуючи короткострокове полегшення мирним жителям, які опинилися у центрі протистояння. Крім того, на зустрічах РГБП регулярно піднімаються такі питання, як протимінна діяльність і захист життєво важливих об'єктів цивільної інфраструктури. Питання забезпечення доступу населення до базових послуг на лінії зіткнення також обговорюються під час засідань Робочої групи ТКГ з економічних питань, завданням якої є розробка дієвих рішень.

У минулому під час таких зустрічей неодноразово обговорювалася ситуація на Донецькій фільтрувальній станції (ДФС), яка забезпечує питною водою майже 380 000 осіб з обох боків лінії зіткнення, особливо коли був ризик значних пошкоджень станції у результаті обстрілів чи коли працівники станції дістали поранення або наражалися на ризик потрапляння під перехресний вогонь (для отримання більш детальної інформації див. розділ нижче). Як тимчасовий захід, спрямований на зниження ризиків для важливих об'єктів життєзабезпечення, неодноразово піднімалося та розглядалося питання можливого створення зон безпеки навколо таких об'єктів. Попри офіційну заяву про це, конкретних дій на місцях так і не було вжито³.

Учасники РГБП також ділилися інформацією про труднощі, пов'язані з проведенням робіт із розмінування поблизу об'єктів цивільної інфраструктури, чи подробицями про пошкодження таких об'єктів. Така інформація, якою зазвичай ділилися також із контактними особами на місцях, дозволила СЦКК вжити заходів для сприяння проведенню необхідних ремонтно-відновлювальних робіт.

Спільний центр із контролю та координації

СЦКК було створено Україною та Російською Федерацією у вересні 2014 року. Кожна з цих держав назначила представника, які спільно очолили центр, а також направила офіцерів для включення до штату СЦКК. Спочатку головний офіс СЦКК був у Дебальцевому, але потім його перенесли до Соледара, після того як збройні формування взяли Дебальцеве під свій контроль у лютому 2015 року. У складі СЦКК також були дві координаційні та спостережні групи, а також пости спостереження в Донецькій і Луганській областях. З метою сприяння проведенню ремонту на життєво важливих об'єктах інфраструктури поблизу лінії зіткнення СЦКК взяв на себе роль посередника щодо отримання гарантій безпеки (тобто гарантій, які надаються сторонами, що вони не будуть вести вогонь у певний період часу у визначених місцях) від Збройних сил України і збройних формувань, а також забезпечення дотримання режиму припинення вогню на період проведення ремонтно-відновлювальних робіт.

Тим не менш, процес сприяння проведенню ремонту з боку СЦКК зазвичай зривався через взаємну недовіру і побоювання, що вікна тиші могли бути використані як прикриття для військових операцій. Частково задля спростування таких побоювань сторони при СЦКК погоджували план ремонтних робіт, який включав інформацію про конкретну компанію, котрій дозволялося проводити такі роботи, часові рамки і навіть кількість осіб чи автомобілів, яким дозволялося перебувати на місці проведення робіт.

У грудні 2017 року офіцери Збройних сил Російської Федерації були виведені зі складу СЦКК та покинули Україну. Відповідно до свого мандата СММ і надалі сприяла налагодженню діалогу на місцях, зокрема щодо обміну гарантіями безпеки для

³ <https://www.osce.org/ru/chairmanship/330971>

проведення ремонтних робіт і технічного обслуговування на об'єктах цивільної інфраструктури. Місія продовжила взаємодіяти з групою української сторони в СЦКК у Соледарі. СММ також підтримувала зв'язок зі збройними формуваннями в непідконтрольних урядові районах Донецької і Луганської областей.

При посередництві своєї команди зі зв'язків СММ ділилася інформацією про гарантії безпеки і проекти з ремонту об'єктів інфраструктури в межах Місії, піднімала ключові питання, пов'язані з проведенням ремонтних робіт, під час брифінгів за участі СЦКК у Соледарі та сприяла отриманню гарантій безпеки для СММ. Місія також уточнювала в СЦКК інформацію щодо будь-яких інцидентів, пов'язаних з безпекою спостерігачів, зокрема під час моніторингу проведення ремонтних робіт на об'єктах інфраструктури. СММ продовжує сприяти налагодженню діалогу на місцях задля зменшення негативного впливу внутрішніх процесів в СЦКК. Наприклад, якщо фіксується порушення режиму припинення вогню, СММ часто виступає як посередник на місцях задля сприяння відновленню режиму припинення вогню. Тим не менш, у зв'язку з виведенням офіцерів Збройних сил Російської Федерації зі складу СЦКК і далі існують труднощі у вирішенні таких питань, як ефективна протимінна діяльність, дотримання режиму припинення вогню і забезпечення свободи пересування СММ. Тож Місія і надалі очікує на відновлення роботи СЦКК у початковому колегіальному форматі.

Сприяння СММ проведенню технічного обслуговування і ремонтних робіт на об'єктах інфраструктури на сході України

Загальний внесок СММ до забезпечення функціонування об'єктів інфраструктури

У Донецькій області в період із січня 2017 року до серпня 2018 року Місія сприяла організації вікон тиші і здійснювала відповідний моніторинг задля уможливлення проведення ремонтних робіт і технічного обслуговування на життєво важливих об'єктах цивільної інфраструктури близько 450 разів. З цією метою СММ направила майже 1400 патрулів, котрі сприяли реалізації 70 ремонтних та інфраструктурних проектів. Такі проекти реалізовувалися на об'єктах водо- (приблизно 900 патрулів), газо- (понад 20 патрулів) й електропостачання (орієнтовно 260 патрулів).

У Луганській області впродовж того ж самого періоду часу Місія сприяла організації вікон тиші і здійснювала відповідний моніторинг задля уможливлення проведення ремонтних робіт і технічного обслуговування на життєво важливих об'єктах цивільної інфраструктури орієнтовно 1000 разів. З цією метою СММ направила майже 2000 патрулів, котрі сприяли реалізації приблизно 80 ремонтних та інфраструктурних проектів. Такі проекти реалізовувалися на об'єктах водо- (близько 1200 патрулів), газо- (15 патрулів) й електропостачання (приблизно 700 патрулів).

Приблизно 30 разів Місія сприяла проведенню ремонту, технічного обслуговування та оцінки мереж мобільного зв'язку та транспортуванню необхідних для них запасних частин, направивши близько 50 патрулів у Донецькій та Луганській областях.

Водопостачання в Луганській області

Водопостачання в центральних і південних районах Луганської області до 2014 року здійснювалося КП «Луганськвода». Основні водні ресурси розташовані вздовж річки Сіверський Донець, водопостачання йде з півночі на південь через три підсистеми водопостачання в центральних і південних районах Луганської області⁴. Усі три підсистеми з'єднані у напрямку з півночі на південь, та переважна більшість (орієнтовно 70%) водних ресурсів (вода, яка подається насосами і зі свердловин) розташована в підконтрольних урядові районах.

Лінія зіткнення, яка (на сході Луганської області) проходить вздовж річки Сіверський Донець, розділила об'єкти КП «Луганськвода», головний офіс якого розташований у непідконтрольному урядові Луганську, а інші офіси — в підконтрольних урядові Попасній і Станиці Луганській. Збройні формування продовжують використовувати інфраструктуру водопостачання КП «Луганськвода», тоді як КП «Попаснянський районний водоканал» контролює об'єкти інфраструктури водопостачання в підконтрольних урядові районах. Разом із тим майже 90% із близько 1,3 мільйона користувачів послуг із водопостачання проживають в непідконтрольних урядові районах.

Один із прикладів об'єктів, що забезпечують водопостачання через лінію зіткнення, — це Петрівська насосна станція. Ця станція, розташована в підконтрольній урядові Петрівці, постачає воду для близько 150 000 осіб у Луганську і

населених пунктах на північний захід від Луганська. Навесні 2018 року щонайменше двічі припинявся чи суттєво зменшувався обсяг водопостачання до непідконтрольних урядові районів через витік на водогоні. СММ сприяла встановленню режиму припинення вогню і здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення проведення ремонтних робіт, завдяки чому водопостачання було відновлено: в першому випадку приблизно за два місяці і в другому — орієнтовно через два тижні. Петрівська насосна станція отримує воду з 17 розташованих поблизу водозабірних свердловин, які живляться від річки Сіверський Донець; вони також потребують постійного технічного обслуговування та ремонту. Враховуючи близькість до лінії зіткнення, Місія регулярно здійснює моніторинг дотримання режиму тиші для сприяння проведенню технічного обслуговування і ремонту на таких об'єктах. Упродовж звітнього періоду СММ робила це майже 200 разів, направивши до цих районів загалом близько 400 патрулів.

На заході Луганської області, зокрема в підконтрольній урядові Попасній, вода постачається через Західну фільтрувальну станцію по водогону в Золотому-2 (Карбоніті). Розташований на лінії зіткнення старий водогін часто протікає, майже щомісяця, що зменшує тиск води в системі водопостачання. Місія регулярно сприяє організації вікон тиші і здійснює відповідний моніторинг з обох боків лінії зіткнення, коли працівники КП «Попаснянський районний водоканал» проводять ремонтні роботи і технічне обслуговування. Упродовж звітнього періоду СММ сприяла

⁴ Є декілька компаній із водопостачання, які функціонують на півночі Луганської області, серед них: ОП Старобільське управління компанії «Луганськвода», КП «Лисичанськводоканал» і МПК «Сватівський водоканал».

встановленню режиму припинення вогню і здійснювала моніторинг його дотримання близько 65 разів, направивши приблизно 160 патрулів по обидва боки лінії зіткнення.

Рисунок 1. Патруль СММ здійснює моніторинг ремонтних робіт на магістральному водогоні біля Петрівської насосної станції в н. п. Артема, Луганська область, січень 2017 р.

Через передбачені в українському законодавстві обмеження щодо платежів між установами в підконтрольних і непідконтрольних урядові районах не було механізму проведення виплат між КП «Луганськвода» і КП «Попаснянський районний водоканал». Внаслідок цього виник борг за водопостачання до непідконтрольних урядові районів, що призвело до того, що КП «Попаснянський районний водоканал» не зміг оплатити рахунки за спожиту насосними станціями електроенергію, які виставило ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання». Щонайменше двічі ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» відключало електропостачання деяких

водорозподільних станцій, що врешті-решт впливало на водопостачання до непідконтрольних урядові районів. На зустрічах Робочої групи ТКГ з економічних питань сторони узгодили механізм передачі коштів. СММ неодноразово здійснювала моніторинг, зокрема за допомогою БПЛА, передачі коштів з непідконтрольних до підконтрольних урядові районів Луганської області.

З метою принаймні часткового реагування на ці та інші можливі перебої у водопостачанні непідконтрольне урядові КП «Луганськвода» пробурило кілька свердловин поблизу Луганська та відновило роботу інших свердловин, наприклад, біля непідконтрольних урядові Красног Лиману і Ясного. Ці райони поблизу лінії зіткнення також час від часу потрапляли під обстріли, що спричиняли пошкодження. СММ регулярно сприяла налагодженню діалогу в СЦКК та з членами збройних формувань задля забезпечення отримання гарантій безпеки для проведення відновлювальних робіт і технічного обслуговування на об'єктах життєзабезпечення. Упродовж звітного періоду Місія сприяла організації вікон тиші і здійснювала відповідний моніторинг 80 разів, направивши 160 патрулів.

Водопостачання в Донецькій області

У Донецькій області система водопостачання залишається об'єднаною через лінію зіткнення. Як і в Луганській області, система водопостачання в Донецькій області залежить від річки Сіверський Донець як основного джерела води; система складається з

«Поблизу ДФС регулярно фіксуються обстріли і стрілянина. Ми налякані і усвідомлюємо ризик, але ми повинні продовжувати працювати. Ми не покидали цю станцію від початку конфлікту. Наші сусіди, друзі, близькі та всі люди з обох боків лінії зіткнення залежать від нас, і ми будемо продовжувати виконувати свою роботу», — працівник ДФС, 2017 р.

відкритих водних каналів і водогонів, як проходять із півночі на південь. Через лінію зіткнення пролягають життєво важливі водогони, насосні та фільтрувальні станції, в результаті чого у плані водопостачання сторони залишаються взаємозалежними. У

широкому розумінні це також вказує на ризик, на який наражається вся область при пошкодженні чи руйнуванні одного з елементів системи. Наприклад, деякі основні об'єкти системи водопостачання в невідконтрольних урядові районах отримують воду з підконтрольних урядові районів та забезпечують водою населення з обох боків лінії зіткнення. Канал Сіверський Донець–Донбас та насосна станція першого підйому у Василівці (обидва отримують воду з річки Сіверський Донець) забезпечують питною водою відповідно приблизно 3,1 і 1,2 мільйона осіб з обох боків лінії зіткнення. Більш того, оскільки об'єкти водної інфраструктури розташовані біля та на лінії зіткнення, пошкодження в одному районі впливає на доступ до води в інших районах. Наприклад, якщо насосна станція першого підйому у Василівці пошкоджена чи виходить з ладу, можуть виникнути перебої з водопостачанням для мирних жителів як у підконтрольних, так і в невідконтрольних урядові районах протягом 1–2 днів.

ДФС, яка отримує воду з річки Сіверський Донець, постачає питну воду для близько 380 000 осіб з обох боків лінії зіткнення, зокрема в підконтрольних урядові Авдіївці і Верхньоторецькому, частинах невідконтрольної урядові Ясинуватой, Бетмановому

(кол. Красний Партизан) і деяких районах невідконтрольного урядові Донецька. На території станції є склад із хлором, який використовується для фільтрування води; близько 250 тон хлору зберігаються у великих резервуарах. Вплив від припинення роботи ДФС відразу ж відчувається в Авдіївці і Ясинуватій, і чим довше станція залишається в неробочому стані, тим більшою стає кількість мирних жителів, які страждають від цього. Під час ескалації в районах Авдіївки і Ясинуватой на початку 2017 року забезпечення 20 000 мирних жителів Авдіївки питною водою було призупинене, а близько 325 000 цивільних осіб у невідконтрольних урядові районах і, перш за все, в Донецьку наражалися на суттєвий ризик перебоїв із водопостачанням. Зусилля СММ зі сприяння були надзвичайно важливими для повернення водопостачання шляхом відновлення роботи ДФС. У 2018 році Місія кілька разів уточнювала повідомлення про стрілянину та обстріли поблизу ДФС чи на території станції, які призвели до пошкодження ліній електропередачі та перебоїв у роботі ДФС. Упродовж періодів, коли у цьому та інших районах спостерігалися проблеми з водопостачанням, спостерігачі бачили, що воду

Рисунок 2. Патруль СММ біля Донецької фільтрувальної станції, Донецька область, квітень 2017 р.

розвозили вантажівками за підтримки Державної служби України з надзвичайних ситуацій, міжнародних організацій чи збройних формувань.

На додачу до ризику безпосереднього пошкодження об'єктів життєзабезпечення, біля багатьох функціонуючих об'єктів, у тому числі ДФС, сторонами були розміщені позиції. Близькість позицій Збройних сил України і збройних формувань підвищує ризик обстрілів з легкого та важкого озброєння, що наражає на небезпеку працівників та інших мирних жителів.

У квітні 2018 року п'ятеро працівників КП «Компанія «Вода Донбасу», котрі працювали на ДФС, дістали поранення в результаті вогню зі стрілецької зброї, коли вони їхали на станцію. У результаті цього КП «Компанія «Вода Донбасу» евакуювала своїх працівників та призупинила роботу

на 5 днів, що спричинило перебої у водопостачанні для майже 380 000 мирних жителів, особливо в Авдіївці, непідконтрольних урядові районах Ясинуватої, Бетманового і деяких районах міста Донецька.

СММ була залучена до процесу сприяння налагодженню діалогу на місцях задля відновлення і забезпечення стійкого функціонування станції, що передбачало щоденний моніторинг в районі ДФС. Упродовж практично 130 днів у період із квітня до серпня Місія направляла туди патрулі для сприяння забезпеченню безперебійного функціонування станції — загалом майже 515 патрулів. Більш того, після успішного сприяння з боку СММ забезпеченню доступу для працівників ДФС, на пропозицію Місії сторони також погодилися продовжити обговорення сталого рішення для забезпечення безпечної роботи ДФС. Упродовж 2017 і 2018 років СММ здійснювала моніторинг дотримання локального режиму припинення вогню задля забезпечення функціонування ДФС 169 разів, направивши з цією метою близько 720 патрулів. Попри надані чіткі гарантії безпеки, зокрема зобов'язання сторін, які вони взяли на себе на зустрічі РГБП ТКГ, Місія і надалі фіксувала порушення режиму припинення вогню в районі станції у межах 1–2 км від неї.

Рисунок 3. Отримані за допомогою БПЛА матеріали фотофіксації витіку води на Південнодонбаському водогоні в Донецькій області, червень 2017 р. (порівняно із зображенням тієї ж місцевості на мапах Google Earth станом на лютий 2016 р.)

постраждали близько 1,2 мільйона осіб з обох боків лінії зіткнення. У минулому Південнодонбаський водогін постачав орієнтовно 70% питної води до підконтрольного урядові Маріуполя. Зараз і донині більшу частину води Маріуполь отримує з резервуару в підконтрольному урядові н. п. Старий Крим, водночас представники КП «Компанія «Вода Донбасу» висловлювали занепокоєння щодо сталості водопостачання через таке масштабне використання води з резервуара.

Після пошкодження водогону КП «Компанія «Вода Донбасу» звернулася до СЦКК і збройних формувань із проханням надати гарантії безпеки для проведення ремонтних робіт. На ці прохання не було відповіді до серпня 2018 року, коли Збройні сили України і збройні формування надали гарантії безпеки. 30 серпня Місія почала сприяти проведенню робіт із розмінування, які проводилися у рамках підготовки до запланованого ремонту на пошкодженому Південнодонбаському водогоні і до технічної оцінки. Загалом у цьому місці Місія здійснювала моніторинг дотримання

Розташований поблизу ДФС Південнодонбаський водогін, який постачає питну воду для 1,2 мільйона осіб з обох боків лінії зіткнення, було пошкоджено під час загострення ситуації в районі Авдіївки і Ясинуватої наприкінці січня 2017 року. Два паралельні водогони, кожен діаметром 1,4 м, проходять неподалік від лінії зіткнення в районі Авдіївки. Під час ескалації один із водогонів вийшов з ладу через пошкодження, а другий водогін дістав суттєвих пошкоджень, в результаті чого, за повідомленнями, щодня витікало орієнтовно 2 мільйони літрів води. Від цього витіку

режиму припинення вогню, у тому числі з використанням БПЛА, 8 разів (п'ять у 2017 році та тричі у 2018 році), направивши з цією метою 40 патрулів. Ремонтні роботи на Південнодонбаському водогоні поблизу Ясинуватої були завершені у середині жовтня.

За відсутності належного технічного обслуговування деякі комерційні об'єкти в Донецькій області, що не є частиною комунальної інфраструктури, становлять серйозні ризики забруднення води та ґрунту.

Рисунок 4. Співробітники СММ відвідують сховище хімічних відходів поблизу фенольного заводу в Залізному, Донецька область, червень 2018 р.

Поблизу підконтрольного урядові Залізного хімічні відходи з фенольного заводу скидаються у розташоване неподалік сховище (шламонакопичувач). Регулярне технічне обслуговування на цьому сховищі хімічних відходів не проводилося з літа 2016 року. Через відсутність технічного обслуговування збільшується ризик руйнування гребель сховища, що може призвести до забруднення населених пунктів з обох боків лінії зіткнення, а також річок Сіверський Донець та Кривий Торець, які забезпечують питною водою Луганську та Донецьку області. Крім того, поблизу шламонакопичувача сторони розмістили свої позиції.

Починаючи з 2016 року, незважаючи на заявки від групи української сторони в СЦКК, збройні формування не надавали гарантій безпеки через офіцерів Збройних сил Російської Федерації при СЦКК. Втім, після численних спроб СММ щодо сприяння налагодженню діалогу, сторони надали гарантії безпеки для проведення необхідного технічного обслуговування і ремонтних робіт на сховищі у листопаді та грудні 2017 року, а також у січні, липні та серпні 2018 року. Наступний етап ремонтних робіт запланований на період із вересня до листопада 2018 року та може тривати і в 2019 році. Упродовж звітного періоду Місія здійснювала моніторинг дотримання локального режиму припинення вогню задля уможливлення проведення ремонтних робіт на сховищі хімічних відходів приблизно 40 разів, направивши близько 90 патрулів по обидва боки лінії зіткнення. Як додатковий захід із моніторингу, влітку 2018 року з метою розбудови довіри між сторонами Місія регулярно здійснювала польоти БПЛА в цьому районі та звітувала про результати своїх спостережень у щоденних звітах, доступних для широкого загалу, приділяючи особливу увагу будь-якому переміщенню позицій поблизу шламонакопичувача.

Біля підконтрольного урядові Новолуганського та непідконтрольного урядові Доломітного розташовані свиноферма та відстійник, що належать «Бахмутському Аграрному Союзу». За повідомленнями, відстійник необхідно регулярно випорожнювати для уникнення викиду стоків та їхнього потрапляння в річку Бахмутка, що протікає приблизно за 2 км та впадає у Сіверський Донець. Крім того, існує необхідність укріплення греблі відстійника, щоб уникнути витікання відходів. З травня 2016 року офіцери Збройних сил України при СЦКК порушували ці питання та щороку повідомляли СММ, що ремонтні роботи мають бути проведені до настання зими, щоб уникнути проблем від розталого снігу навесні, через що, ймовірно, підвищиться рівень стічних вод у відстійнику. Завдяки зусиллям з налагодження діалогу, які Місія доклала у 2017 та 2018 роках, у серпні 2018 року сторони надали гарантії безпеки для проведення ремонтних робіт. СММ направляла дзеркальні патрулі для здійснення

моніторингу дотримання локального режиму припинення вогню з обох боків лінії зіткнення, і роботи завершилися 30 серпня.

Електропостачання в Луганській області

До 2014 року **система електропостачання Луганської області** була під'єднана до єдиної системи електропостачання України. Лінія зіткнення розділила об'єкти одного з енергопостачальників — ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» («ЛЕО»). Головний офіс було переміщено з непідконтрольного урядові Луганська до підконтрольного урядові Старобільська, а контроль над об'єктами інфраструктури в непідконтрольних урядові районах взяли на себе збройні формування. Уряд України зобов'язав «ЛЕО» забезпечити електроенергією непідконтрольні урядові райони. Проте через ті самі юридичні обмеження щодо платежів між юридичними особами в підконтрольних та непідконтрольних урядові районах, що негативно впливали на водопостачання, перед «ЛЕО» почала накопичуватись заборгованість за постачання електроенергії до непідконтрольних урядові районів. У квітні 2017 року Уряд України вимагав, щоб «ЛЕО» припинило постачання електроенергії до непідконтрольних урядові районів за несплату рахунків. У результаті три високовольтні лінії електропередачі, що проходять через лінію зіткнення, були відключені від електроенергії.

Невдовзі після того, як «ЛЕО» відключив електрику у квітні 2017 року, електропостачання в непідконтрольних урядові районах Луганської області було відновлено з підстанції в Російській Федерації до підстанції в непідконтрольному урядові Луганську, яка постачала електроенергію по високовольтних лініях електропередачі в непідконтрольні урядові райони Луганської області. Однак через недостатній обсяг енергопостачання з урахуванням низького рівня напруги декілька промислових заводів припинили своє функціонування.

У деяких населених пунктах уздовж лінії зіткнення, як і раніше, спостерігалися перебої з електропостачанням або взагалі не було світла. До підконтрольних урядові населених пунктів Лопаскиного та Лобачевого електрика постачалась по лініях електропередачі, розташованих у непідконтрольних урядові районах. Але через проблему з однією з цих ліній з травня 2017 року Лопаскине повністю залишилось без електроенергії. У листопаді 2017 року завдяки зусиллям СММ із налагодження діалогу задля отримання необхідних гарантій безпеки для уможливлення проведення робіт Луганська обласна військово-цивільна адміністрація побудувала нові лінії електропередачі з підконтрольної урядові Трьохізбенки до Лопаскиного, і електропостачання в населеному пункті було відновлено.

Втім, у Новоолександрівці ще мають бути відремонтовані пошкоджені в 2014 році лінії електропередачі, через що в селі вже три роки відсутня електрика. Численні заявки від «ЛЕО» щодо встановлення локального режиму тиші були відхилені.

Електропостачання в Донецькій області

У **Донецькій області, навпаки, електропостачання** забезпечувала приватна енергетична компанія «ДТЕК», яка продовжила функціонувати навіть після спалаху насильства на сході України. У непідконтрольних урядові районах своє функціонування продовжили дві електростанції, що працюють на вугіллі, яке постачалося з обох боків лінії зіткнення. Проте в березні 2017 року, за повідомленнями, частково у відповідь на блокаду постачання вугілля через лінію

зіткнення, керівництво невідконтрольних урядові районів Донецької та Луганської областей ввели «зовнішнє управління», захопивши «незарєєстроване» у невідконтрольних урядові районах майно. Відбулося захоплення об'єктів, що належали компанії «ДТЕК», які продовжили своє функціонування під новою назвою — «Регіональна енергопостачальна компанія» («РЕК»).

На відміну від Луганської області, електростанції та підстанції у Донецькій області розташовані з обох боків лінії зіткнення. Попри юридичні обмеження на купівлю вугілля з невідконтрольних урядові районів, потужності електростанцій у невідконтрольних урядові районах дозволили збройним формуванням забезпечувати відносно безперебійне електропостачання в невідконтрольних районах Донецької області.

Водночас об'єкти мереж інфраструктури, розташовані по різні боки лінії зіткнення, залишаються взаємозалежними. Неодноразово зазнавали пошкоджень високовольтні лінії електропередачі поблизу лінії зіткнення, внаслідок чого в житлових районах, на промислових заводах або інших об'єктах життєзабезпечення виникали перебої з електропостачанням. Наприклад, пошкоджені лінії електропередачі неподалік від невідконтрольних урядові Макіївки та Ясинуватої забезпечують електропостачання невідконтрольної урядові Авдіївки, Авдіївського коксохімічного заводу та ДФС. В усіх вище перелічених місцях при (неодноразовому) пошкодженні цих ліній електропередачі припиняється постачання електроенергії і відповідно води. У період із січня до липня 2017 року СММ 44 рази здійснювала моніторинг дотримання режиму припинення вогню задля сприяння проведення ремонтних робіт на лініях електропередачі, направивши у ці райони 210 патрулів. Упродовж 2018 року на підтримку проведення ремонтних робіт на лінії електропередачі між Авдіївкою та Ясинуватою Місія 8 разів здійснювала моніторинг дотримання режиму тиші, відправивши в ці райони близько 60 патрулів. Крім того, упродовж звітного періоду завдяки своєму сприянню СММ у 4 випадках уможлиблювала проведення ремонтних робіт на лініях електропередачі, що постачають електроенергію на насосну станцію першого підйому у Василівці, здійснивши у цих районах 16 патрулювань.

Природний газ у Луганській області

У Луганській області постачання природного газу повністю припинилось після початку бойових дій, а деякі населені пункти поблизу лінії зіткнення як у невідконтрольних, так і в невідконтрольних урядові районах і досі стикаються з труднощами у сфері постачання природного газу. Так само як і у випадку з водо- та електропостачанням, сторони шукають шляхи вирішення проблеми, які дедалі все більш незалежні один від одного.

Наприклад, невідконтрольні урядові Сокільники, Знам'янка і Пришиб раніше були підключені до газопроводу в невідконтрольному урядові Кримському. У 2014 році внаслідок обстрілів газопровід було пошкоджено, в результаті чого газопостачання було припинено. Незважаючи на сприяння СММ, сторони не могли домовитись про ремонт цього газопроводу. У 2016 році збройні формування збудували газопровід 6,8 км завдовжки, що з'єднував невідконтрольні урядові райони Пришиба та Знам'янки з невідконтрольним урядові Слов'яносербськом. Невідконтрольна урядові Трьохізбенка, газопостачання якої залежало від цього ж газопроводу, була підключена до газопроводів з іншого невідконтрольного урядові населеного пункту — Капітанового. Крім того, українські органи влади у Луганській області побудували газопроводи від

Мирної Долини до Тошківки та з'єднали Нижнє та Кримське за допомогою існуючих газопроводів. Після 11 місяців було відновлено газопостачання для близько 7000 осіб.

Природний газ у Донецькій області

У **Донецькій області** газопроводи уздовж лінії зіткнення постійно зазнавали пошкоджень, внаслідок чого у деяких населених пунктах частково або повністю припинялось газопостачання. Так само як і в Луганській області, деякі пошкодження і спричинені ними перебої з газопостачанням призвели до розділення мережі газопроводів, коли сторони прокладали обвідні лінії газопроводів, що не проходять через лінію зіткнення.

Наприклад, найдовше, а саме починаючи з 2015 року, СММ була залучена до процесу сприяння проведенню ремонту на Красногорівській газорозподільній станції та ділянці газопроводу між Мар'їнкою та Красногорівкою.

«Ми були змушені шукати альтернативні джерела обігріву, зазвичай то були електрообігрівачі. Проте вартість електроенергії дуже висока, та вона нам практично не по кишені. Ми конче потребуємо, щоб газопостачання відновили», — три жительки Красногорівки, 2017 рік

Газорозподільна станція забезпечує природним газом понад 20 000 осіб, щонайменше 5 шкіл та обласну лікарню в Красногорівці. У 2014 році внаслідок обстрілів газорозподільну станцію було пошкоджено, та вона припинила свою роботу, залишивши без газу людей, школи та лікарню. З кінця 2015 року до середини 2016 року Місія сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювали моніторинг його дотримання для уможливлення проведення ремонтних робіт на трубах газопроводу. Однак відтоді ремонтний проект було призупинено через брак гарантій безпеки з боку збройних формувань. СММ продовжила активно брати участь у сприянні налагодженню діалогу, а наприкінці серпня 2018 року Збройні сили України та збройні формування надали гарантії безпеки для проведення ремонтних робіт.

Відразу після цього 29 серпня почалися роботи з розмінування та оцінки пошкоджень станції, під час яких виявилось, що були пошкоджені лінії електропередачі, під'єднані до газорозподільної станції, а також сама станція. Наразі на Красногорівській газорозподільній станції тривають ремонтні роботи, та Місія продовжує надавати сприяння та здійснювати моніторинг їх проведення на місці. Очікується, що ремонт триватиме весь листопад. Місія 7 разів сприяла налагодженню діалогу та здійснювала моніторинг дотримання режиму тиші, у тому числі 2 рази у 2017 році, а також 5 разів у серпні 2018 року після відновлення проведення ремонтних робіт. Загалом СММ відправила 14 патрулів на місце проведення робіт у цьому районі.

В Авдіївці жителі залишаються без газу з червня 2017 року, коли під час обстрілів було пошкоджено труби газопроводу. Багато пошкоджених об'єктів життєзабезпечення були розташовані у непідконтрольних урядові районах або між передовими позиціями сторін, таким чином проведення ремонтних робіт ще більш ускладнювалося та підвищувалися ризики, на які наражалися ремонтні бригади. Незважаючи на спроби Місії посприяти налагодженню діалогу, сторони і досі не надали гарантій безпеки. З метою відновлення газопостачання в Авдіївці українські органи влади проклали новий газопровід, що з'єднує Авдіївку з газопроводами в підконтрольному урядові Очеретиному. Будівництво завершилось у серпні 2018 року.

Магістральний трубопровід, що постачав газ із підконтрольного урядові Маріуполя в непідконтрольні урядові Пікузи (кол. Комінтернове), не функціонував з 9 червня 2017 року, відколи його, як повідомлялося, через несплату за надані послуги відрізала маріупольська газова компанія, якій належала система газопостачання. Місія брала участь у сприянні налагодженню діалогу на місцях, але сторони досі не знайшли рішення цієї проблеми, змусивши жителів Пікуз не лише потерпати від бойових дій поблизу лінії зіткнення, але до того ж обходитись без газу.

Мобільний зв'язок у Донецькій та Луганській областях

Після початку бойових дій надання послуг мобільного зв'язку спочатку припинилось у непідконтрольних урядові районах; лише у деяких операторів там залишилось часткове або нестабільне покриття. Наприклад, мобільний зв'язок від «LifeCell» працює переважно поблизу лінії зіткнення, а також у деяких частинах непідконтрольного урядові Луганська. Збройні формування взяли під свій контроль комунікаційну інфраструктуру, що раніше належала мобільному оператору «Київстар», і перейменували її на «Лугаком» у непідконтрольних урядові районах Луганської області та «Фенікс» у непідконтрольних районах Донецької області. В обох областях послуги надаються з перебоями.

За даними «Vodafone», приблизно 1,5 млн. людей у Донецькій та 700 000 у Луганській області підтримують зв'язок за допомогою мережі мобільного зв'язку «Vodafone». У Луганській області «Vodafone» має три основні оптоволоконні лінії, і всі вони проходять через лінію зіткнення: з підконтрольного урядові Золотого до непідконтрольного урядові Первомайська, з підконтрольного урядові Щастя до непідконтрольної урядові Веселої Гори та з підконтрольної урядові Станиці Луганської до непідконтрольного урядові Луганська. У Донецькій області у компанії «Vodafone» є щонайменше три оптоволоконні лінії, що перетинають лінію зіткнення, у тому числі з підконтрольної урядові Волновахи до непідконтрольної урядові Оленівки.

У грудні 2017 року поблизу непідконтрольної урядові Веселої Гори було пошкоджено оптоволоконну лінію «Vodafone», коли збройні формування копали траншеї для укріплення своїх позицій. Водночас у непідконтрольних урядові районах Донецької та Луганської областей мобільний зв'язок не було перервано. 11 січня 2018 року в непідконтрольних урядові районах Донецької та Луганської областей було відключено мобільне покриття «Vodafone». У період із 17 до 20 січня патрулі СММ сприяли організації вікон тиші та здійснювали відповідний моніторинг для здійснення ремонту на оптоволоконній лінії поблизу непідконтрольної урядові Веселої Гори. За даними компанії «Vodafone», мобільне покриття було відновлене для 700 000 абонентів у непідконтрольних урядові районах Луганської області, проте в непідконтрольних урядові районах Донецької області послуги цього оператора зв'язку залишались недоступними. Із квітня до травня у Донецькій області Місія щонайменше 7 разів сприяла налагодженню діалогу та здійснювала моніторинг проведення ремонтних робіт та перевірки устаткування в непідконтрольних урядові районах Донецька, Макіївки, Шахтарська, Сніжного, Торця та Харцизька, відправивши туди 8 патрулів. 24 травня в непідконтрольних урядові районах Донецької області було відновлено надання послуг компанії «Vodafone» для 1,5 млн абонентів. Крім того, після відновлення роботи мережі «Vodafone» СММ сприяла перетину співробітниками компанії «Vodafone» лінії зіткнення, а також їхньому проїзду між непідконтрольними урядові районами Донецької та Луганської областей, щоб вони могли забезпечити інфраструктуру мобільної мережі необхідним устаткуванням та провести ремонт. Місія

майже 30 разів сприяла проведенню ремонтних робіт, технічного обслуговування, техогляду, а також транспортуванню запчастин, необхідних для функціонування мережі «Vodafone», залучивши до цього близько 50 патрулів у Донецькій та Луганській областях.

Під час відсутності покриття в обох областях мирні жителі розповідали спостерігачам, що через ці перебої вони не могли підтримувати зв'язок із родичами та у багатьох випадках для них ускладнювався процес отримання пенсій у підконтрольних урядові районах. За їх словами, їм було невідомо, коли пенсії зараховувалися на їхній рахунок, вони не отримували повідомлення з банків з проханням з'явитися у банку для проходження ідентифікації, щоб забрати свою пенсію. Якщо пенсіонер пропускав назначену дату для відвідування банку, виплати припинялись. Деякі мирні жителі шукали ділянки місцевості поблизу лінії зіткнення, де міг бути мобільний зв'язок «Vodafone», особливо у непідконтрольній урядові Горлівці Донецької області.

Під час перебоїв із мобільним зв'язком «Vodafone» у непідконтрольних урядові районах Донецької області СММ підтвердила інформацію, що SIM-картки «Фенікс» дозволяли безпосередньо телефонувати в інші непідконтрольні урядові райони Луганської області, а також до Російської Федерації, а здійснювати дзвінки на телефонні номери в підконтрольних урядові районах України було неможливо. Керівники збройних формувань у Донецьку неодноразово казали спостерігачам, що для відновлення надання своїх послуг компанія «Vodafone» повинна здійснити платежі на користь збройних формувань. 23 березня керівник збройних формувань оприлюднив те саме твердження.

Заклучні спостереження

Цивільне населення на сході України і досі потерпає від наслідків руйнування інфраструктури внаслідок збройного конфлікту. Через це виникають труднощі з доступом до чистої води, електроенергії та природного газу, а також це впливає на доступ до звичних засобів зв'язку через лінію зіткнення. Окрім цих труднощів у повсякденному житті вдома, існуюча реальність негативно позначається на усіх аспектах суспільного життя, зокрема, приміром, на економічному зростанні, охороні здоров'я та доступі до освіти.

Щоб віднайти стійке рішення гуманітарних проблем на сході України, сторонам не варто продовжувати покладатися на ситуативні локальні режими тиші, що дозволяють провести ремонтні роботи на об'єктах інфраструктури, які потім зазнають пошкоджень, коли знову розгортаються бойові дії. Такий підхід — це лише лікування симптомів, а першопричина — це озброєне насильство. Сторони і досі не дотримуються всеосяжного і сталого режиму припинення вогню, а також не повністю здійснили відведення важкого озброєння. Виконання цих заходів було б частиною тривалого вирішення проблеми проведення ремонтних робіт та технічного обслуговування на об'єктах інфраструктури, яке б гарантувало українцям з обох боків лінії зіткнення можливість користуватися своїми правами на відповідний рівень життя, зокрема доступ до води, житла, медичних послуг, освіти та засобів до існування. Усі держави-учасниці ОБСЄ взяли на себе зобов'язання забезпечити ці права.

Після інтенсивної роботи з налагодження діалогу, яка часто тривала протягом декількох місяців, Місія спостерігала прогрес у вирішенні проблем на місцевому рівні, зокрема проведення ремонту на Красногорівській газорозподільній станції і Південнодонбаському водогоні, а також технічного обслуговування на двох відстійниках у Донецькій області. Сторони повинні підтримувати цю динаміку та

продовжувати здійснювати ремонт і відновлювати пошкоджені та зруйновані об'єкти життєзабезпечення на сході України.

СММ і надалі готова сприяти налагодженню діалогу, а також здійснювати моніторинг і надавати підтримку дотриманню прав людини і основних свобод, як це передбачено її мандатом. Місія продовжуватиме звертати увагу сторін на ці питання та закликати до вжиття ними відповідних дій. Зокрема, СММ продовжуватиме сприяти просуванню діалогу заради довготривалого вирішення згаданих проблем, а також здійснювати моніторинг та звітувати про виконання сторонами взятих на себе зобов'язань, а саме: припинення вогню, відведення важкого озброєння та, в ідеалі, створення зон безпеки навколо об'єктів цивільної інфраструктури. Виведення офіцерів Збройних сил Російської Федерації зі складу СЦКК і досі ускладнює ситуацію, і СММ сподівається, що цей орган відновить свою роботу в початковому колегіальному складі. У деяких випадках СЦКК вдавалося робити суттєвий позитивний внесок у врегулювання ситуації на місцях, особливо при забезпеченні дотримання режиму припинення вогню та при сприянні проведенню ремонтних робіт на життєво важливих об'єктах цивільної інфраструктури.

Місія і надалі готова сприяти проведенню ремонтних робіт на об'єктах інфраструктури в межах доручених за мандатом завдань із сприяння налагодженню діалогу та здійснення моніторингу дотримання режиму припинення вогню. СММ продовжуватиме направляти дзеркальні патрулі для здійснення моніторингу дотримання режиму тиші на підтримку ремонтних робіт та, за можливості, намагатиметься оптимізувати свій моніторинг, зокрема шляхом більш інтенсивного застосування БПЛА. Успішне виконання ремонтних робіт, що забезпечує доступ до базових послуг, покращує життя цивільного населення. Це крок до відновлення та розвитку після пошкоджень і знищення. Це також може сприяти розбудові довіри та активізації зусиль, спрямованих на повернення до нормального життя. Застосовуючи таку практику, СММ прагне знизити рівень напруженості, а також сприяти становленню миру, стабільності і безпеки в інтересах людей по всій Україні.

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Спеціальна моніторингова місія в Україні

Сприяння проведенню ремонтних робіт у Донецькій обл.

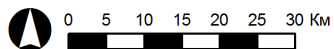
Січень 2017 – серпень 2018

Тип об'єктів інфраструктури, що підлягали ремонту

- Електропостачання
- Водопостачання
- Лінії зв'язку
- Газопостачання
- Залізниця
- Інше

Інші позначення

- Лінія зіткнення (орієнт.)
- Державний кордон
- Границя області
- Населений пункт

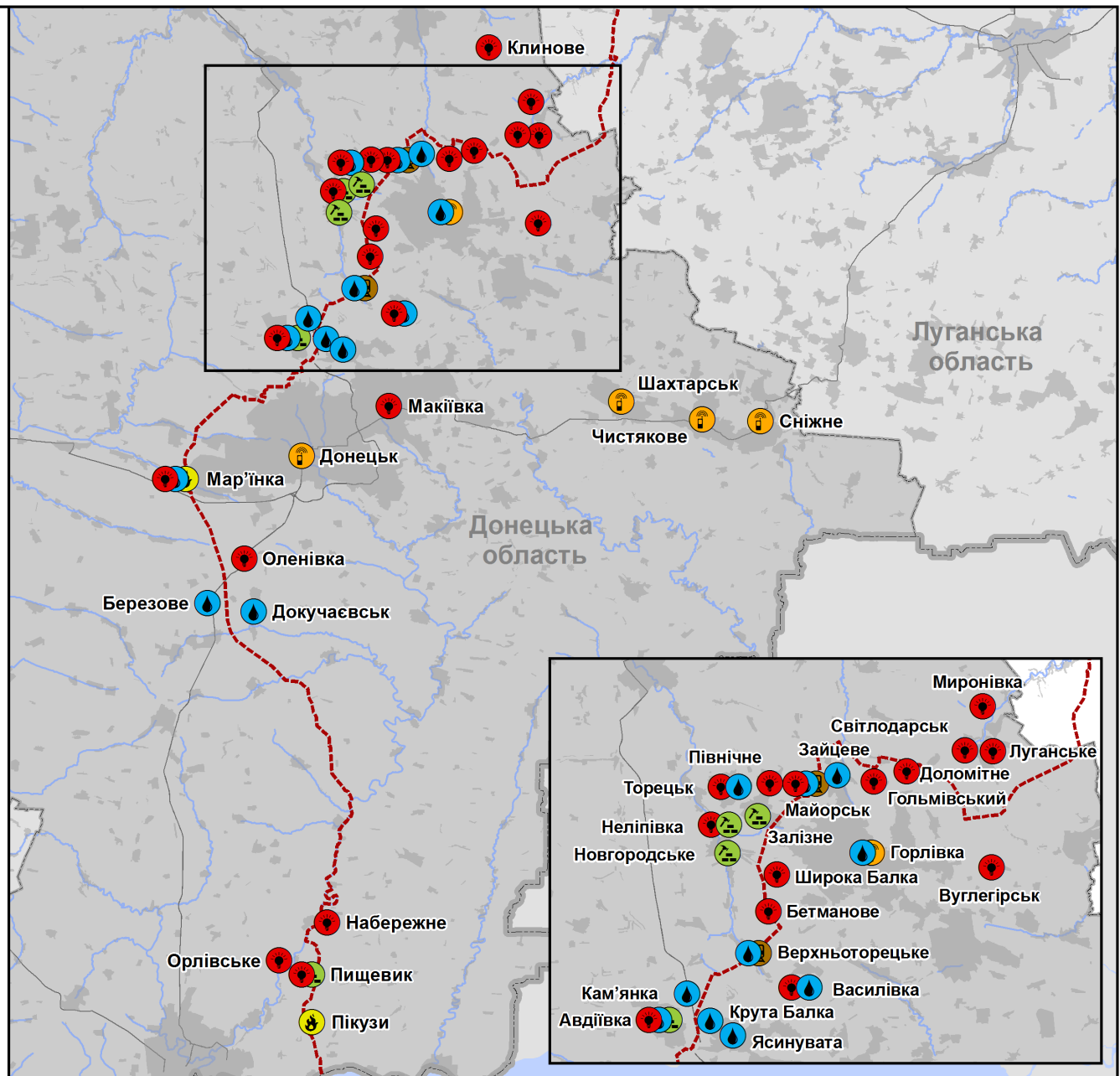
Джерело: адміністративні кордони - ОКПП ООН, дороги/річки – проект OpenStreetMap, море – VLIZ (2005). Акваторії МГО, інше – ОБСЄ.

Система координат: WGS 1984 UTM Zone 37N

Ця мапа надається винятково для наочності. Її вміст не гарантований від наявності помилок і не означає, що СММ ОБСЄ затверджує або ухвалює офіційний статус мапи.

© ОБСЄ 2018 Не дозволяється використовувати, копіювати, відтворювати, передавати, транслювати, продавати, ліцензувати або застосовувати без попереднього дозволу з боку ОБСЄ у письмовому вигляді.

Створено: 28/11/2018

Сприяння проведенню ремонтних робіт у Луганській обл.

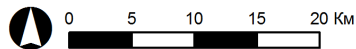
Січень 2017 – серпень 2018

Тип об'єктів інфраструктури, що підлягали ремонту

- Електропостачання
- Водопостачання
- Лінії зв'язку
- Газопостачання
- Залізниця
- Інше

Інші позначення

- Лінія зіткнення (орієнт.)
- Державний кордон
- Границя області
- Населений пункт

Джерело: адміністративні кордони - ОКГП ООН, дороги/річки – проект OpenStreetMap, море – VLIZ (2005). Акваторії МГО, інше – ОБСЕ.

Система координат: WGS 1984 UTM Zone 37N

Ця мапа надається винятково для наочності. Її вміст не гарантований від наявності помилок і не означає, що СММ ОБСЕ затверджує або ухвалює офіційний статус мапи.

© ОБСЕ 2018 Не дозволяється використовувати, копіювати, відтворювати, передавати, транслювати, продавати, ліцензувати або застосовувати без попереднього дозволу з боку ОБСЕ у письмовому вигляді.

Створено: 28/11/2018

